

Младеновац памти

страна 3

Програми до 25. септембра
Културно лето 2026.

Почела изградња „Вожда Карађорђа“
До Београда за 35 минута
Одржано „Прело“ у Рабровцу

Агенција за безбедност саобраћаја:

**„За судар је потребно двоје,
а за живот - кочница и ти“**

Савешти пољопривредницима:

- Црвени воћни паук
- Извештај МУП Србије

Вештачка интелигенција у свакодневици
Како да поставимо добро питање ВИ?
Неиспричане младеновачке приче
Дечак који је налазио ствари
које још нису биле изубљене

Вести из спорта: стране 8. и 9.

Још једна убедљива
победа ОФК Младеновца,
Кршљани освојили бод,
а Рајковчани поражени.

Одиграно прво коло
олимпијске фудбалске лиге:
Космајац добио дерби,
Ковачевац, Иванча и Борац
победили
Рвање: Златна за Катарину

Културно лето Младеновац 2026

Манифестације септембар 2026.

5. 9. 2026. „Космајски изазов“ Планинарски ватикан „Долорит“ у 11.30 ч. ОДРЖАНО!	15. 9. 2026. Одавање почасте школским санитетским сарау у 11.00 часова ОДРЖАНО!
12. 9. 2026. „Прело“ Порта славе „Слава“ у Радровцу у 10.00 часова манифестације и концерт фолклорних ансамбала ОДРЖАНО!	18. 9. 2026. Из Младеновца за Србију Фестивал дечјих фолклорних ансамбала, културно-уметничких друштава и потенцијала младих Србије у 10.00 часова
13. 9. 2026. „Прело“ Порта славе „Слава“ у Радровцу у 10.00 часова манифестације и концерт фолклорних ансамбала ОДРЖАНО!	22. 9. 2026. Промоција књиге „Нестале бајке“ Слађана Андрић Свечана сала „Др Елси Инглис“ у 19.00 часова
14. 9. – 20. 9. 2026. Дани европске бајке ОДРЖАНО!	25. 9. 2026. Писци деци - поводом дана матерњег језика Свечана сала „Др Елси Инглис“ у 19.00 часова

Сећање на мисију шкојских жена

Младеновац чува успомену на др Елси Инглис

Ретка су места у Србији као што је Црквенац. Места која својим значајем и симболиком окупљају грађане, представнике војске, државних институција, градова општина и држава савезница. Овај симбол хуманости, у време рата и смрти када је најтеже бити хуман, обавезују нас да сваке године са истим ентузијазмом подсећамо себе и друге шта се овде десило. Када је цео Младеновац био једна болница, докторка Елси Инглис и медицинско особље жртвовали су себе за спас војске и цивила. Почетком 1915. пегави тифус за само четири године убија 30.000 војника, преко 200.000 грађана и трећину војног санитета. Епидемија је коначно побеђена средином 1915. године. Ту победу животом су платили многи савезнички лекари који су одбијали да приме вакцину говорећи да је она потребна српским војницима. Била је то велика победа медицинске етике и људскости и доказ да су за опстанак народа у рату некада важнији лекари него војници.

Данас се Младеновац поклања њиховим сенима, величини и човекољубљу за све што су учинили за ову земљу и овај народ. Спомен чесма Црквенац већ 111 година представља симбол храбрости и доброчинства, споменик културе, али и српску духовну светињу која одаје почаст за добра дела, за љубав и пажњу који су пружени српском народу у тренуцима њихових највећих страдања. Тим поводом венце и цвеће на спомен комплекс Црквенац положили су представници Владе Републике Србије, војске Републике Србије, града Враћа, Амбасаде Велике Британије, Канаде и Аустралије, ГО Младеновац, представници Српског лекарског друштва, Друштва за неговање традиција ослободилачких ратова Србије 1912-1918 и Коло српских сестара. У време највећих страдања и борбе са страшном болешћу, Србија није била сама. У жељи да ублаже ратне страхоте, Војном санитету Краљевине Србије са 534 лекара и већим бројем санитетских сестара и 203 студента медицине, у помоћ су притекле стране санитетске мисије Велике Британије, Канаде, Аустралије, Холандије, Белгије, Новог Зеланда, Данске, Русије, Француске, Америке... Четири болнице шкотских жена, на простору Младеновца, Крагујевца, Ваљева и Лазаревца живо су сведочанство о храбрости и пожртвованости, доброчинствима вођеним узвишеним циљевима и племенитим идејама. Српском народу су даровали срце, а он им је узвратио бес-крајном захвалношћу и сећањем. Стела Френклин, аустралијска књижевница, која је 1917. године ступила у болницу Шкотских жена на Солунском фронту, у једном роману пише - Срби на фронту стално певају „Тамо далеко“... тужну песму о селу, девојци, земљи. Песму ратничку, ослободилачку и распевану у Великом рату, химну српског војника и најчувенију песму српске трагедије. Младеновац је у 14 сати 29. октобра 1918. године дочекао слободу, а Младеновчани су одушевљено поздравили своје ослободиоце, коњичку претходницу из састава Седмог пешадијског пука Дунавске дивизије, у којем су војну обавезу служили војници из Младеновца и околине. У уметничком програму поводом 111. године од Великог рата учествовали су ученици ОШ "Свети Сава" и Музичке школе „Стеван Христић“.

Жељко Мушавцић

Почела изградња брзе саобраћајнице „Вожд Карађорђе“ До центра Београда за 35 минута

Почела изградња брзе саобраћајнице „Вожд Карађорђе“, једног од најзначајнијих инфраструктурних пројеката за овај део Србије. Почетак радова обишао је председник Републике Србије Александар Вучић, са ресорним министрима, представницима компанија ангажованих на изградњи и представницима локалних самоуправа. Обиласку је присуствовала и председница Градске општине Младеновац Сузана Васић. Прва фаза „Вожда Карађорђа“, у дужини од 82,71 километар, повезаће Младеновац и овај део Шумадије са кључним путним правцима Е-75 и Е-763 „Милош Велики“.

Говорећи о значају нове саобраћајнице, председник Вучић је истакао да ће од Младеновца до центра Београда бити потребно 35 минута. Нова саобраћајница значајно ће скратити време путовања, повећати безбедност у саобраћају и унапредити повезаност Младеновца са Београдом и другим деловима Србије, уз стварање бољих услова за привредни развој и нове инвестиције. Вучић најавио значајна улагања и подршку Младеновцу Приликом обиласка радова на брзој саобраћајници „Вожд Карађорђе“, председник Републике Србије Александар Вучић говорио је о важним питањима за Младеновац и најавио подршку државе. Говорећи о водоснабдевању, председник Вучић је најавио да ће Младеновцу одмах бити обезбеђено 60 милиона динара за радове на бунарима, како би се ублажили проблеми са водоснабдевањем у вишим деловима општине. За трајно решавање проблема, како је навео, биће потребно улагање од око 20 милиона евра. Председник се осврнуо и на школу у Међулужју, истичући да ће се радити на решавању и тог важног питања за мештане овог дела Младеновца. Говорећи о привредном развоју, Вучић је истакао да је Младеновцу потребан нови инвеститор, а да ће држава, уколико не буде инвеститора споља, пронаћи решење како би се обезбедила нова радна места.

Културно лејо 2026.

Одржано рабровачко „Прело“

У порти Цркве Светог Ђорђа у Рабровцу одржана је традиционална манифестација „Прело“, која је и ове године окупила велики број посетилаца. Манифестацију је отворила чланица Већа Градске општине Младеновац задужена за културу и туризам Снежана Адамовић, која је истакла значај очувања традиције, народних обичаја и културног наслеђа.

„Градска општина Младеновац је и ове године подржала сва наша културно-уметничка друштва у организацији манифестација и фестивала који имају већ озбиљну традицију. Трудићемо се да та подршка у наредном периоду буде још снажнија. Посебно ми је драго што Културно-уметничко друштво „Прело“ наредне године обележава десет година постојања и верујем да ћемо заједно тај значајан јубилеј обележити на достојан начин“, рекла је Адамовић.

Посетиоци су током вечери имали прилику да уживају у наступима културно-уметничких друштава, народној игри и песми и дружењу у духу традиције. Организатор манифестације је Културно-уметничко друштво „Прело“, а манифестација је одржана под покровитељством Градске општине Младеновац.

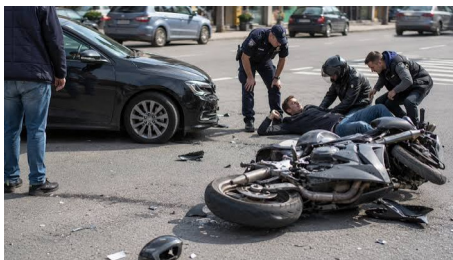
Агенција за безбедности саобраћаја

За судар је потребно двоје, а за живот - кочница и ти!

Агенција за безбедност саобраћаја наставља превентивну кампању „За судар је потребно двоје, а за живот кочница и ти“, посвећену безбедности мотоциклиста и мопедиста, а чији је циљ смањење њиховог страдања на путевима Србије.

Акција је настављена због потребе за додатним превентивним активностима посебно је изражена током летњих месеци, када је на путевима знатно већи број мотоцикала и мопеда и наводи да су за безбедан сусрет мотоцикла (мопеда) и аутомобила одговорне обе стране - мотоциклиста (мопедиста), да вози тако да не угрожава себе и друге, а возач аутомобила да га на време уочи, провери мртав угао и поштује првенство пролаза. У оквиру наставка кампање, Агенција је припремила нови превентивно-промотивни спот „За судар је потребно двоје, а за живот кочница и ти“, који ће се емитовати у наредном периоду и који кроз снажну превентивну поруку подсећа да је један тренутак непажње, погрешна процена или неприлагођена брзина могу имати трајне последице, али и да правовремена реакција може спречити судар и сачувати живот. Кочница је симбол одговорности, самоконтроле и избора да се кући вратимо живи.

Истовремено, Агенција наставља са тренинзима безбедне вожње за мотоциклисте и мопедисте широм Србије. Кроз практичне и теоријске обуке, уз подршку професионалних инструктора, мотоциклисти (мопедисти) унапређују технике управљања, правилног ко-

чења, избегавања препрека, процене ризика и реаговања у критичним ситуацијама. Посебан фокус остаје на младим возачима, којима Агенција поручује да мотоцикл (мопед) није средство за доказивање и да искуство, самоконтрола, заштитна опрема и одговорна вожња представљају најбољу заштиту на путу. Подсећа се да је у Србији регистровано више од 74.000 мотоцикала и 41.000 мопеда, док је током прошле године живот изгубило 56 возача и путника мотоцикала и мопеда, међу којима је чак 20 било узраста од 15 до 30 година, због чега је кампања усмерена на одговорно понашање, прилагођену брзину, правилну процену ризика и коришћење заштитне опреме, али и на однос других возача према мотоциклистима.

Имајући у виду значај поруке и потребу да она стигне до што већег броја учесника у саобраћају, Агенција за безбедност саобраћаја апеловала је на медије да подрже кампању и емитовањем превентивног спота допринесу ширењу поруке која може сачувати живот.

Агенција за безбедности саобраћаја
Републике Србије

Да ли морате да станете испред пешачког прелаза?

Једна од најчешћих дилема међу возачима у Србији јесте шта заправо значи „пропустити пешака“ на обележеном пешачком прелазу, на којем нема ни семафора ни саобраћајца. Да ли возач мора потпуно да се заустави чим види пешака код зебре или је довољно само да успори? Одговор на то питање добили смо из Прекршајног суда у Младеновцу: Закон не налаже увек обавезно заустављање возила, али налаже нешто друго - прилагођавање брзине тако да пешак може безбедно да пређе улицу. „Када је реч о пешачком прелазу који није регулисан светлосним саобраћајним знаком или знаком полицијског службеника, возач који се приближава пешачком прелазу дужан је да прилагоди брзину кретања, да би могао у свакој ситуацији да пропусти пешака који је ступио на пешачки прелаз, који ступа на пешачки прелаз или који изражава намеру да ће ступити на пешачки прелаз“. Суштина није нужно у томе да аутомобил стане, већ да возач својим понашањем не угрози пешака нити га натера да мења начин кретања. „Возач не мора да се заустави. Суштина је да прилагоди брзину кретања како би пропустио пешака. Ако пешак може безбедно да прође преко пешачког прелаза, а да возач не убрзава, да пешак не мора да успорава или да се зауставља, тада возач не мора да заустави возило“.

Другим речима, уколико пешак може нормалним ходом да пређе улицу, без страха и без „бежања“ од аутомобила, сматра се да је возач поступио по прописима. „Битно је да возач пешака не натера да устукне и да промени ритам свог кретања. У том случају није направио прекршај“, ипак, закон познаје и изузетке, када је заустављање обавезно без икакве дилеме. „Када се поред пешачког прелаза налази дете, немоћно лице, слепа особа или особа са инвалидитетом, тада је возач обавезан да се заустави испред пешачког прелаза“.

Управо различита тумачења овог правила често доводе до неспоразума у саобраћају, али и до опасних ситуација на улицама. Стручњаци упозоравају да возачи, чак и када формално имају могућност да не зауставе возило, морају да буду максимално опрезни приликом приласка пешачком прелазу, посебно у градским срединама где су пешаци међу најугроженијим учесницима у саобраћају. Треба нагласити да, такозвано залетање на пешаке представља насилничку вожњу и строго се кажњава по Закону о безбедности у саобраћају, уписивањем казних бодова и возачки дозволи, одузимањем на одређено време возачке дозволе а у екстремнијим ситуацијама где је могло доћи до повреде пешака и - затвором.

Жељко Мушавцић

Болести које се наслеђују од родитеља

Иако су бројна здравствена стања последица начина живота или једноставно лоше среће, генетика игра кључну улогу у склоности одређеним болестима.

Ако су ваши родитељи или баке и деке имали неку болест, постоји већа вероватноћа да ћете је и ви развити. Колико генетика има утицај на проређивања косе - да ли се процес може успорити? То, наравно, не значи да је обољење неизбежно, али указује на повишен ризик. Издвајам три честа стања на која значајно утиче генетика. **Дијабетес:** Постоје два типа дијабетеса. Док је тип 1 аутоимуна болест, тип 2 повезује се са начином живота, али и са генетиком. Дијабетес типа 2 једно је од најчешћих стања са наследном компонентом. Иако фактори попут исхране, телесне тежине и активности имају значајну улогу, генетика може повећати склоност оболевању. То не значи да је болест неизбежна, али упућује на то да би требало да будете проактивни: редовно идете на лекарске прегледе, одржавате здраву телесну тежину и пратите симптоме попут појачане жеђи, умора или учесталог мокрења.

Астма је често стање које утиче на дисајне путеве, изазивајући стежање у грудима, кашаљ и отежано дисање, а тежина симптома може варирати од блажих до врло тешких. Астма је још једно стање које се често појављује у породицама. Истраживања показују да постоји већа вероватноћа да ће деца развити астму ако од ње болује један или оба родитеља. Астма има снажну генетску компоненту. Астма може да се јави у било којој животној доби, а већина не зна да је има. Ако ваши родитељи имају астму, поленску грозницу или екцем, могли бисте и ви бити склонији развоју дисајних или алергијских болести. Рана дијагноза и одговарајући план лечења могу значајно побољшати квалитет живота. **Акне:** Иако се често мисли да су акне проблем искључиво тинејџерског доба, оне се могу наставити и у одраслом добу. На њихову појаву утичу исхрана и начин живота, али и генетика. Акне се често смањују само пролазном фазом у адолесценцији, но генетика може играти значајну улогу у томе ко ће их развити и колико ће стање бити озбиљно. Многи не знају да се акне могу наследити. Ако су ваши родитељи имали упорне акне или су се с њима борили и у одраслом добу, већа је вероватноћа да ћете их имати и ви.

Генетика може утицати на све, од производње себума до начина на који кожа реагује на бактерије и упале.

Mr Ph Биљана Мушавцић

Пишу сѣручњаци ПССС Младеновац Црвени воћни паук (*Ranonychus ulmi*)

Црвени воћни паук представља значајну штеточину бројних воћних врста, а посебан значај има у засадима јабуке. Штете се најчешће уочавају у току вегетације, зимски период је значајан за процену његове опасности у наредној години. Црвени воћни паук презимљава у стадијуму јајета, која се најчешће налазе око пупољака, на родним гранчицама и другим деловима биљке. Јаја су ситна и црвена, па самим тим због њихове величине потребно је пажљиво прегледати гранчице, нарочито делове око пупољака. Зимски преглед засада је веома битан јер се тада може проценити потенцијална бројност штеточине у наредној вегетацији. Током пролећа из презимелих јаја пиле се ларве, које пролазе кроз више развојних стадијума. Ларве се хране на листовима и изазивају карактеристичне жућкасте пеге, које код јачег напада могу постати љубичастоцрвене или смеђе боје. Листови могу превремено опадати, док се код јачег напада може смањити крупноћа и квалитет плодова. Веома је важно да проивођачи током зимског периода обиђу засаде и обрате пажњу на присуство презимљавајућих јаја. Посебну пажњу треба посветити засадима у којима је током претходне вегетације регистрована већа бројност црвеног воћног паука, јер такви засади могу представљати већи ризик за појаву штеточине наредне године. У заштити од црвеног воћног паука веома је значајна примена интегрисане заштите биља. Поред праћења бројности штеточине, треба водити рачуна и о очувању њених природних непријатеља, посебно предаторских гриња из породице Phytoseiidae.

Прекомерна и неселективна употреба средстава за заштиту биља може смањити број корисних организама и допринети поновном повећању популације ове штеточине. У периоду мировања вегетације могу се планирати мере којима се смањује потенцијал штеточине за наредну сезону. Зимско третирање минералним уљима може имати значај у сузбијању презимљавајућих стадијума, уколико временски услови дозволе примену.

Конкретан препарат и време примене морају да буду усклађени са регистрацијом средства за одређену биљну врсту и намену. Одлука о заштити треба да се заснива на резултатима прегледа засада, праћењу популације штеточина и препорукама прогнозно-извештајне службе.

Јована Бојдановић, ПССС Београд

МУП - преглед недеље

МУП је упутио апел свим учесницима у саобраћају да поштују прописе и прилагоде брзину условима саобраћаја, будући да су вршећи контролу саобраћаја - пресретачима, из саобраћаја искључили двојицу возача због учињених прекршаја насилничке вожње. На територији Владимирци, саобраћајна полиција је зауставила А. П. (52) који је управљао мотоциклом марке „Сузуки“ брзином од 185 километара на час, на путу у насељу где је ограничење брзине 50 километара на час. На територији Сомбора, заустављен је Ђ. Ђ. (39) који је управљао возилом марке BMW брзином од 211 километара на час, на деоници државног пута Сомбор-Суботица где је ограничење брзине 80 километара на час.

Припадници МУП ухапсили су З. Ј. (1974) из Костолца и А. Р. (2005) из околине Београда, за које се сумња да су припадници криминалног клана „Врачарци“, због постојања основа сумње да су извршили кривична дела изазивање опште опасности и израђивање и набављање оружја и средстава намењених за извршење кривичног дела. По налогу Првог основног јавног тужилаштва у Београду, осумњиченима ће бити одређено задржавање до 48 часова.

Након месец и по дана, ватрогасци-спасиоци, заједно са пилотима Хеликоптерске јединице, припадницима добровољних ватрогасних друштава и осталим ангажованим снагама успели су да локализују пожар у Делиблатској пешчари. У овој интервенцији учествовало више од 10.000 ватрогасаца-спасилаца и припадника осталих служби а због изузетно тешких услова на терену и сложености ситуације, гашење било отежано, али да су припадници Сектора за ванредне ситуације успели да локализују ватрену стихију. Велика захвалност иде међународним ватрогасно-спасилачким тимовима из Румуније, Чешке, Словачке, Немачке, Мађарске и Руске Федерације.

МУП у сарадњи са Управом граничне полиције, ухапсили су Б. Н. (1996) из околине Шапца, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело прање новца. Он је на граничном прелазу Бадовинци, избегавајући мере царинског надзора, из Србије у Босну и Херцеговину покушао да пренесе 40.000 евра које је скривао у аутомобилу којим је управљао, иако је знао да новац потиче из криминалне делатности. Осумњиченом је одређено задржавање до 48 часова и он ће, уз кривичну пријаву, бити приведен Посебном одељењу за сузбијање корупције Вишег јавног тужилаштва у Новом Саду.

Министар унутрашњих послова у техничком мандату Ивица Дачић изјавио је да почетак реализације других заједничких полицијских патрола припадника МУП Србије и Министарства јавне безбедности Народне Републике Кине у провинцији Хаинан представља још један конкретан резултат изузетно добре и пријатељске сарадње две земље, чији је важан циљ и унапређење безбедности грађана и туриста. „У провинцији Хаинан, у оквиру пројекта „Безбедна туристичка дестинација и полицијска сарадња: Хаинан 2026“, започеле су заједничке полицијске патроле полицијских службеника Министарства јавне безбедности Народне Републике Кине и МУП Републике Србије. Наш заједнички циљ је да кроз непосредну сарадњу и размену искустава допринесемо већој безбедности српских туриста у Кини, као и кинеских туриста који посећују Србију.

МУП Србије

Неиспричане младеновачке приче Дечак који је налазио ствари које још нису биле изгубљене

У Младеновцу је некада живео дечак по имену Лука. Ништа га није посебно издвајало од друге деце. Волео је возове. Волео је да стоји на перону и посматра путнике. Волео је звук локомотиве која стиже из даљине. Имао је само једну необичну навику.

Сваке суботе одлазио је на железничку станицу и враћао се кући са нечим што је пронашао.

Некад је то био привезак. Некад марамича. Некад наливперо. Некад фотографија. Људи су мислили да има среће.

Али онда су почеле да се дешавају чудне ствари.

Једног дана Лука је пронашао кожни новчаник. Однео га је шефу станице. Нико га није тражио. Прошла су два дана. Трећег дана на станицу је дошао узнемирен човек. Изгубио је новчаник. Баш тај. Само што га још није изгубио у тренутку када га је Лука пронашао. Новчаник му је испao из џепа тек наредног дана.

Људи су се смејали. Говорили су да је случајност.

Онда је Лука пронашао сат. Стар, сребрн. Власник се појавио тек после три дана. И заклео се да га је изгубио тог јутра. Не раније. Не касније.

После тога уследили су кључеви. Фотографија. Женски прстен. Све исто. Лука би нешто пронашао пре него што би то неко изгубио.

Прича се полако ширила градом. Неки су веровали. Неки нису. Пензионисани машиновођа одлучио је да разговара са дечаком. Сели су на клупу на крају перона.

– Где налазиш те ствари?

Лука је слегнуо раменима.

– Не знам.

– Како не знаш?

– Само их видим.

– Где?

Дечак је показао према шинама.

– Тамо где ће пасти.

Старац је ћутао.

– Како мислиш „где ће пасти“?

– Па тако.

Понекад их видим дан раније. Понекад два дана. Као да су већ ту.

Машиновођа више није постављао питања. Није имао одговоре. Прошле су године. Лука је одрастао. Завршио школу. Отишао из Младеновца. И престао да долази на перон. Прича је полако заборављена.

Све док једног јесењег дана радник на станици није пронашао нешто необично. На клупи је лежала стара фотографија. На њој је био дечак.

Наслоњен на ограду перона. Смешио се.

На полеђини је била исписана само једна реченица: **„Неке ствари несјану тек кад их неко пронађе.“**

Радник је окренуо фотографију неколико пута. Није знао ко је оставио. Ни када.

Само је осећао чудну језу. Јер је тог тренутка схватио нешто. Фотографија је била потпуно нова. Снимљена савременим апаратом. Али дечак на њој носио је одећу каква се носила пре четрдесет година. И стајао је на перону који више није изгледао тако. Те вечери фотографија је нестала.

Баш као што су некада нестале ствари које је Лука проналазио. А сутрадан је један путник пријавио да је изгубио фотографију свог детињства. Када су му је показали, преbledео је. На њој је био он. Као дечак. На перону у Младеновцу.

Иако се заклињао да је фотографија била у његовом новчанику све до тог јутра.

(иосвећено комицији из младосћи, Неши Ђубану)

(М. Г. и АИ)

У корак са временом

Шта ВИ може, а шта не може

Како да поставимо добро питање ВИ?

У претходном броју говорили смо о томе шта треба да тражимо од вештачке интелигенције. Али и најбољи алат мало вреди ако га користимо нејасно. Код ВИ то се најбоље види у једној једноставној ствари — у начину на који постављамо питање.

Ако напишемо: „Напиши ми нешто о Младеновцу“, добићемо општи текст, вероватно коректан, али без много вредности. Ако, међутим, кажемо: „Напиши кратак новински текст о томе како се Младеновац мењао последњих педесет година, без патетике, са освртом на железницу, привреду и свакодневни живот људи“, одговор ће бити далеко употребљивији.

ВИ, дакле, није читач мисли. Она не зна шта смо ми замислили ако јој то не кажемо.

Добро питање обично има неколико важних делова. Треба рећи шта желимо, за кога је текст или одговор намењен, у ком облику нам треба и, ако је важно, какав тон желимо. На пример: „Објасни ми шта је инфлација као да говориш човеку који се не бави економијом, у пет кратких пасуса и без стручних израза.“ То је далеко боље од простог: „Шта је инфлација?“

Још једна важна ствар јесте да не морамо бити задовољни првим одговором. Са ВИ можемо да наставимо разговор: „Скрати“, „Објасни једноставније“, „Дај пример“, „Наведи и супротно мишљење“, „Провери да ли си нешто превидео“. Управо ту се види права предност разговора са ВИ — одговор није крај, него почетак.

Добро је и да јој дамо контекст. Ако тражимо помоћ око писма, кажемо коме пишемо и зашто. Ако тражимо савет за текст, кажемо где ће бити објављен и ко ће га читати. Ако желимо идеју за путовање, наведимо колико дана имамо, колики је буџет и шта нас занима.

Што је питање прецизније, мање је простора за погрешно тумачење.

Али постоји и друга страна. Ни најбоље постављено питање не гарантује да је одговор тачан. Зато добар корисник ВИ не уме само да пита — уме и да провери. Можда је зато најкраће правило овако:

Не питајте ВИ било шта. Питајте је тачно оно што желите да сазнате.

Добро питање не показује само да знамо како да користимо вештачку интелигенцију. Често показује и да смо ми сами добро размислили шта заправо тражимо.

Вештачка интелигенција у свакодневици

Припремили: Слободан Сјанковић Лицко и ChatGPT-5.6

За љубишеље паса

Обука паса (32)

Како да научимо пса да остане на месту? Циљ ове вежбе је да свог пса научите да на ваш знак тренутно стане и остане у том ставу све док га не одведете или не позовете. Значи, овог пута пас не треба да седне већ да стоји и чека.

Звучни знак за ову вежбу је ОСТАНИ или СТОЈ, а визуелни је кратак трзај десном руком напред односно усправљен длан испред самог носа пса. Како се то ради? За време нормалног или нешто бржег хода са љубимцем, који је на поводнику и са ваше леве стране, истовремено када се зауставите наредите му мало отегнутије СТОЈ или ОСТАНИ. Левом руком мало задржите пса поводником, а десном му покажите да треба да стане. Уколико му је пажња скренута напред пас ће заузети прави став а ви покушајте, одмах пошто се он зауставио, да му приђете са његове предње стране са отвореним дланом наспрам његове њушке. Уколико пас покуша да седне или чак легне, тада га руком, испод његовог стомака, подигните уз нешто оштрији знак СТОЈ. И не чините почетничку грешку, односно не покушавајте да пса који је сео или легао подигнете повлачењем повоца унапред. Тиме ћете пса само подстаћи да крене напред што вам није циљ у овој вежби. Напротив! Дакле, пас мора да остане на месту на којем је заустављен и не сме да направи ни један корак напред. Ако се помакне морате га одмах зауставити оштрим СТОЈ и подизањем руке. Када је пас стао на вашу команду тада можете и ви да станете испред њега. После извесног времена почните да повећавате размак између вас и пса. Све време посматрајте пса да бисте могли да га одмах гласовним знаком зауставите ако крене за вама.

Неки дресери сматрају да је ову вежбу боље изводити без, док други сматрају да је њу боље радити са поводником. Пробајте и једну и другу варијанту па видите која даје боље резултате. Углавном, удаљавање од пса мора да буде веома опрезно и постепено (и без цимања поводом!) како пас не би осетио несигурност и пошао за вама. Вежбу ћете морати да поновите више пута а када је пас савлада понављајте је кад год будете могли. Заправо, прави успех са псом у овој вежби постиже се једино онда када, под принудом ваших гласовних и визуелних команди, пас буде моментално стао у месту. Па и онда када ви наставите, нормалним или бржим ходом напред он мора да остане ту где јесте. Било би добро да ову вежбу, касније, увежбавате са псом и на неким прометнијим местима.

Мала напомена: погрешно је увежбавати остале вежбе послушности упоредо са вођењем пса на поводнику. Јер, остале вежбе послушности су углавном оне под притиском када пас због тога осећа одређену нелагодност. Међутим, током вежбе вођења пса на поводнику он треба да се осећа радосно и лепо. Уосталом, весело вођење пса на поводнику најбољи је индикатор правилне и здраве координације између вас и вашег пса, да не кажемо правог и другарског односа.

(Наставиће се)

Душан Мариновић www.natura.rs

На данашњи дан, 18. септембар:

1502. - Шпански морепловац италијанског порекла Кристофер Колумбо стигао је у Костарику на свом четвртом и последњем путовању у Нови свет.

1739. - Потписивањем Београдског мира окончан је рат између Аустрије и Турске, започет 1736. Аустрија је потиснута са Балкана, а Турска се вратила на Дунав и Саву.

1819. - Рођен је француски физичар Леон Фуко, који је огледом с клатном доказао ротацију Земље. Пронашао је жирокоп, усавршио телескоп и открио вртложно-вихорне струје.

1905. - Рођена је шведска филмска глумица Грета Гарбо, једна од највећих глумица немог и звучног филма. Светску славу стекла је у Холивуду, а са филма се повукла када је била на врхунцу каријере.

1934. - СССР је приступио Лиги народа.

1944. - Након тешких борби, америчке оклопне јединице под командом генерала Џорџа Патона заузеле су у Другом светском рату луку Брест, значајно војно поморско упориште у северозападној Француској.

1961. - У авионској несрећи изнад Северне Родезије погинуо је генерални секретар УН Даг Хамаршелд. Постхумно му је додељена Нобелова награда за мир.

1970. - Амерички певач и најчувенији рок гитариста 20. века Џими Хендрикс умро је у 27. години од прекомерне дозе дроге.

1973. - Генерална скупштина УН акламацијом је примила у чланство обе немачке државе - Источну и Западну Немачку.

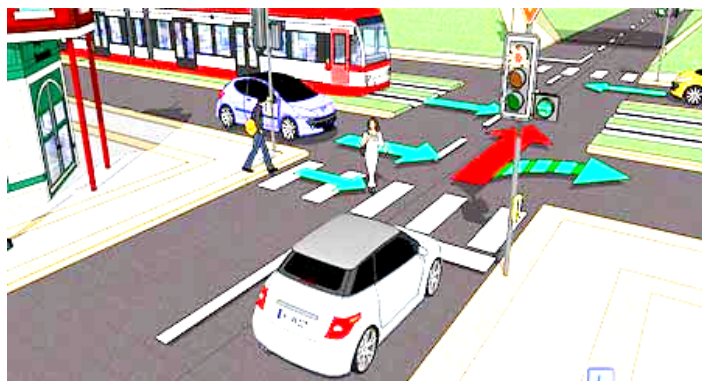
1997. - Исламски терористи су у центру Каира напали туристички аутобус и убили девет немачких туриста и египатског возача.

2010. - У Авганистану су одржани парламентарни избори у којима је учествовало преко 40 одсто становника. Избор е је пратило насиље, а у нападима екстремиста убијено је 14 људи и више десетина рањено.

2014. - На референдуму о независности Шкотске грађани су са 55,3 одсто гласова одлучили да Шкотска остане део Уједињеног Краљевства.

2024. - У серији експлозија уређаја за комуникацију (пејцери и воки токи) у Либану погинуло је 23 људи и повређено више од 450. Палестински исламистички Хамас је оптужио Израел за талас ових експлозија.

Мозгалица за возаче - Ко има предност?

У овом случају, предност је на страни возача који се налази на путу који је означен зеленом светлом. Овај возач има право да настави своју путању, док возачи на путу који је означен црвеним светлом морају да се зауставе и чекају док се светло не промени у зелено.

СПОРТ

Фудбал: Прва београдска лига, група Ц

Младеновчани најунили мрежу јос једном:

ОФК Младеновац – Пударци 8:0

Стадион Селтерс. Гледалаца 80. Судија: Милош Дарабош. Стрелци: Стојановић у 21, Крстић у 38, 56. и 58, Јанковић у 41 и 49, Максимовски у 83 и Мијаиловић у 20. минуто аутогол. Жути картони: Јаношевић, Рајковић (ОФК Младеновац), а Ковачевић (Пударци).

ОФК МЛАДЕНОВАЦ: Марић (од 71. Урошевић), Јаношевић (од 77. Н. Миловановић), Стевановић, Спасовић, Рајковић, Ј. Јанковић, С. Јанковић (од 51. Максимовски), Костић (од 51. Максимовић), Крстић, Стојановић (од 59. Чупић), Миловановић.

ПУДАРЦИ: Судимац, Д. Станковић (Тодоровић), Мијаиловић, Јовичић, Радоњић, Костић, Ковачевић, А. Ђорић (од 46. Петровић), Н. Станковић (од 62. Радоњић), Н. Ђорић, Бошњаковић (од 46. Авемарија).

Младеновчани су наставили ефикасни и победоносни првенствени низ. У препоодневном термину на изгорелој „Селтерс пољани“ напунили су до врха мрежу Пудараца. Иако су примили осам голова, гости су играли отворено и борбено, али искуство и квалитет су били на другој страни.

Утакмицу је обележио Момчило Крстић са три поготка, тако да се у новом такмичарском циклусу већ шест пута уписао у стрелце.

Младеновчани имају и импозантну гол разлику јер су на четири утакмице постигли 23 поготка, док се њихова мрежа затрела три пута. Нема дилеме, да је ОФК Младеновац главни претендент за прво место, али време ће показати да ли ће главни циљ - повратак у Београдску зону бити испуњен.

Драјан Николић Гула

Винча - Омладинац 4:2

Играно 12. септембра од 16 сати у Винчи. Гледалаца: 0. Судије: С. Ивановић, Милица Радуловић и С. Андрејић. Стрелци: Димковић у 29, 29. и 62. и Чугаљ у 32.м. (Врчин), Ристић у 19. и Благојевић у 86.м. (Омладинац). Жути картони: Бојанов, Димковић и Рамић (Врчин), Матић, Вукићевић и Арсић (Омладинац).

ВИНЧА: Матић, Бојанов, Станковић, Ивић, Живковић, Ристић, Игњатовић, Марјановић, Стојиљковић, Димковић, Рамић. Играли су и Чугаљ, Вучинић, Љубеновић, Вуковић и Костић.

ОМЛАДИНАЦ: Ђеримовић, Матић, Благојевић, Милишић, Ристић, Хајдуквељковић, Ђорђевић, Стеванчевић, Андрејевић, Вукићевић, Прокић. Играли су и Арсић и Петковић. Тренер: Зоран Николић.

Сем раног вођства од 19. минута голом Ристића, Рајковчани нису учинили ништа значајније до краја сусрета. Истакао се нападач Винче Лазар Димковић постигавши три гола.

Велика Крсна - Врчин 0:0

Играно 13. септембра у Великој Крсни од 16 сати. Гледалаца: 0. Судије: Н. Милошевић, М. Тасић и В. матовић. Жути картони: Јанић, Лакићевић, Милан Миливојевић и Спасић (Велика Крсна), Стојановић и Митровић (Врчин).

ВЕЛИКА КРСНА: Л. Ивановић, Станојевић, Димитријевић, Ђорђевић, Јанић, Блажић, Ивковић, Младен Миливојевић, Лакићевић, Милан Миливојевић, Вујић. Играли су и Д. Ивковић, Пејовић, Спасић и Мијаиловић.

ВРЧИН: Добросављевић, Филић, Стојановић, Багаш, Кнежевић, Дардић, Поповић, Карић, Марковић, Митровић, Ранковић. Играо је и Марица.

Ако је веровати званичном сајту Фудбалског савеза Београда, у чијој надлежности је такмичење у Првој београдској лиги, група Ц, на утакмици у Великој Крсни **НИЈЕ БИЛО ГЛЕДАЛАЦА!** Тако, бар, пише у извештају који је објављен на сајту, а нема ни записано ко је, као тренер, водио домаћу екипу. Не знамо тачно чија је обавеза да ФСБ-у пошаље извештај са утакмице, тако да не можемо да упремо прстом ни у кога и кажемо да је крив због непотпуног извештаја. Нажалост, ово није усамљен случај. Дали ће одговорни из ФСБ нешто предузети тим поводом, можемо само да нагађамо. Овако, остајемо ускраћени за податке који остају трајно записани, а непотпуни су.

Поз.	Клуб	Одиг.	Поб.	Нер.	Пор.	Пост.	Прим.	ГР	Бод.
1	ОФК МЛАДЕНОВАЦ	4	4	0	0	23	3		12
2	БАРАЈЕВО 1977	4	3	1	0	16	5		10
3	ОФК БОРАЦ (Арнајево)	4	3	1	0	13	5		10
4	ДУНАВАЦ	4	2	1	1	9	6		7
5	ВИНЧА	4	2	1	1	7	4		7
6	ЛИСОВИЋ 1977	4	2	0	2	15	7		6
7	ОМЛАДИНАЦ	4	1	2	1	12	9		5
8	БОЛЕЧ	4	1	1	2	8	9		4
9	ВЕЛИКА КРСНА	4	1	1	2	4	9		4
10	ВРЧИН	4	1	1	2	3	9		4
11	ФУ МИНЕЛ 1956	4	1	0	3	13	15		3
12	АВАЛА 1939	3	0	2	1	5	7		2
13	ПУДАРЦИ	4	0	1	3	2	15		1
14	ФК КАЛУЂЕРИЦА	3	0	0	3	1	28		0

У петом колу, у суботу, 20. септембра ОФК Младеновац гостује од 15,30 сати у Болечу, Омладинац у Рајковцу, у истом термину, дочекује ОФК Борац из Арнајева, а Велика Крсна путује у Гроцку на сусрет против Дунавца.

Фуџисал

Креће и Младенбург

Породица младеновачких спортских клубова од ове недеље богатија је за фудбал клуб Младенбург који ће се у наредној сезони такмичити у Трећој фудбал лиги Београда. Како је недавно објављено на сајту ФСБ, почетак такмичења планиран је за другу половину октобра 2026. године, док ће званични календар такмичења и пропозиције бити усвојени и објављени након завршетка пријавног поступка, у складу са бројем пријављених клубова. Новосновани клуб у сезону ће се ући са играчким кадрам који ће чинити Младеновчани Марко Јанићијевић, Милош Маринковић, Никола Костић, Војислав Стојановић, Марко Миловановић, Давид Стевановић, Слободан Јанковић, Дарко Борикић и први човек клуба Иван Гајић, али ту су и играчи из Тополе: Петар Миловановић, Немања Додеровић, Димитрије Вуковић, Ђорђе Благојевић, Живојин Даниловић и Вељко Сремчевић.

Драјан Николић Гула

Ойштинска фудбалска лига

Иванча - Дубона 2:1

Играно 13. септембра од 16 сати у Великој Иванчи. Гледалаца: 12. Судије: С. Нововић, М. Нововић и И. Милојевић. Стрелци: Радивојевић у 38. и Вуковић (аутогол) у 83.м. (Иванча), Пантић у 69.м. (Дубона). Жути картон: Јованкић (Иванча). Црвени картон: Радивојевић (Иванча).

ИВАНЧА: Тановић, Марковић, Николић, Ивановић, Павловић, Митровић, Максимовић, Радивојевић, Ђирић, Матејић, Јованкић. Тренер: Дарко Радојичић.

ДУБОНА: Јанковић, Јовић, Вуковић, Панић, Ђорђевић, Д. Јовановић, Блажић, Марковић, В. Јовановић, Пантић, Благојевић. Играо је и Алексић. Тренер: Драган Павловић.

Ковачевац 1956 - Напредак 2:1

Играно 13. септембра од 16 сати у Ковачевцу. Гледалаца: 100. Судије: З. Станојевић, В. Јанковић и М. Филиповић. Стрелци: Мрдаковић у 46. и 55. минути (Ковачевац 1956), Обрадовић у 12.м. (Напредак). Жути картони: Чокић и Мијаиловић (Ковачевац 1956), Живановић, Милојевић, Обрадовић и урошевић (Напредак).

КОВАЧЕВАЦ 1956: Милошевић, Микичић, Л. Александрић, Чокић, Мрдаковић, М. Александрић, Јанићијевић, Мијаиловић, Копривица, Матовић, Марић. Играли су и Н. Александрић и Живановић. Тренер: Предраг Крстић.

НАПРЕДАК: Анђелковић, Живановић, Милић, Милојевић, Голубовић, Вуковић, Обрадовић, Чавић, Јовановић, Добросављевић, Урошевић. Играо је и Мировић. Тренер: Ненад Јанковић.

Борац 1943 - Слога 2:0

Играно 13. септембра од 16 сати у Америћу. Гледалаца: 0. Судије: М. Мишић, М. Милетић и Л. Берисавац. Стрелци: Пуповац у 7. и Марић у 90+3 м. Жути картон: Симић (Слога).

БОРАЦ 1943: Милошевић, Гајић, Богдановић, Ивановић, А. Крстић, Јанковић, Ивковић, М. Крстић, Пуповац, Арсенов, Ристић. Играли су и Лукичић, Шмецељ, Марић и Вукадиновић. Тренер: Лука Гајић.

СЛОГА: Симић, Антић, Обрадовић, М. Симић, Стојановић, Миливојевић, Јанићијевић, Васиљев, Милишић, Мијаиловић, Илић. Играли су и Игњатовић, Марсенић и Арсић. Тренер: Горан Трифуновић.

Село Младеновац - Марковац 1:1

Играно 13. септембра од 11 сати на терену код „Драпшина“. Гледалаца: 15. Судије: Д. Борикић, А. Нововић и М. Милетић. Стрелци: Сталовић у 7.м. (Село Младеновац), Јовановић у 60.м. (Марковац). Жути картон: Парлић (Село Младеновац).

СЕЛО МЛАДЕНОВАЦ: Марковић, Чокић, Јовановић, Марковић, Дамњановић, Сталовић, Филиповић, Грјуић, Тодоровић, Парлић, Петровић. Играли су и Тривановић, Симић, Кнежевић и Филиповић. Тренер: Зоран Урошевић.

МАРКОВАЦ: Николић, Миладиновић, Бркљач, Гајевић, Милићевић, Трифуновић, Јовановић, Маринковић, Јаковљевић, Павковић, Арсић. Играли су и Срећковић и Николић. Тренер: Александар Маринковић.

Космајац - Шумадија 1962 4:0

Играно 13. септембра од 11 сати у Кораћици. Гледалаца: 80. Судије: В. Јанковић, М. Мишић и М. Јоковић. Стрелци: Булат у 13. и 15, Којић у 58. и Милошевић у 62. минути. Жути картони: Протић и Вишњић (Космајац), Бабић (Шумадија 1962).

КОСМАЈАЦ: Давидовић, Јовановић, Миросавић, Протић, В. Кузмић, Ђосић, С. Јанковић, Вишњић, М. Кузмић, Булат, Којић. Играли су и Д. јанковић, Милановић, Милошевић, Чолић и Недељковић. Тренер: Зоран Ђеримовић.

ШУМАДИЈА 1962: Илић, Лучић, Павловић, Весић, Вуковић, Ранисављевић, Бабић, Андрић, Милојевић, Кузмановић, Станковић. Играли су и А. весић, Ристић, Вучићевић, Дубоњац и Јовановић. Тренер: Бојан Кузмановић.

Утакмица Рабровац - Влашка није одиграна. Ово је друга утакмица коју Рабровчани нису одиграли, али нема званичног објашњења зашто.

Још један „бисер“ са званичног сајта ФСБ. Уместо општепознатог термина „тренер“, сад се он у извештају са утакмице зове: Head Coach! Вероватно да би читаоци са енглеског говорног подручја разумели ко је тренер неке екипе.

У трећем колу, у недељу, 20. септембра играће: **Слога** (Границе) - **Село Младеновац** од 11 сати на терену код „Драпшина“, **Шумадија 1962** - **Ковачевац 1956** (у 11 сати), **Дубона** - **Влашка** (у 13,30 сати), **Напредак** - **СУФ Борац 1943** (Амерић) и **Марковац** - **Иванча** играће од 16 сати.

Рвање Куп Србије за сениоре

У Сомбору је 13.09 26. у организацији рвачког клуба Раднички и РСС, одржен куп Србије за сениоре у рвању Грчко-Римским стилем и рвању за жене. Екипа Геце наступила са три такмичара и освојила једну медаљу. Кристина Трифуновић је освојила прво место и златну медаљу, док је пето место освојио Никола Кузмановић у кат 82кг (због повреде предао меч у борби за треће место), а Милош је после две убедљиве победе поражен у полуфиналу а затим и у борби за треће место. Екипно женска екипа је освојила треће место.

ПРЕТПЛАТА НА КЊИГУ

Три приче о мом Младеновцу (и још две)

Слободан Станковић Лицко

Три приче о мом Младеновцу (и још две)

Слободан Станковић Лицко

Нова књига о граду,
сећањима и људима
који га чине
незаборавним.

Цена претплате:

300
динара

Скенирајте
IPS QR код и
уплатите претплату

NBS IPS QR

Подржите књигу и културу сећања.